

לוי יצחק
בן רגי'נה ועובדיה
נולד בשנת תרפ"א 1921
התנדב ליחידת ההובלה של
"סולל בונה" בשנת 1947
נפל ב- ה' סיון תש"ח 9.6.1948
בקרב לוביה.

לוי יצחק

בן עובדיה ורגינה. נולד בשנת 1921
בטבריה. למד בבית-ספר צממי, ובגיל
צעיר החל לעבוד. היה נהג שכיר, התפרנס
בכבוד ועזר להוריו. חבר ה"הגנה". בסוף
1947 התנדב ליחידת-ההובלה של "סולל-
בונה" והביא חמרים לביצורים במקומות
שונים בגליל. לעתים קרובות נקרא לבסיס
הצבאי כדי לעזור בהסעת יחידות לחממה
לחזיתות השונות.

נפל באחת הנסיעות האלה, בקרבת לוביה,
בשעה שירד עם חברו מהמכונית כדי למלא בחול את הפרצות והתעלות
שנחפרו עלידי האויב. שניהם נהרגו בו במקום, ביום 9.6.1948, ורק
כעבור חדשים, לכשנכבש הכפר עלידי צבא ישראל, נמצאה גופתו.
היה קבור בכפר-חיטין. ב-21.9.1949 הועבר לחיפה.

8.6.48

תקנות פעולה מס.

ע"ן מסות:
טוראן חבור סבריה
1:20,000

האויב: האויב בכפר לוכיה מונה כמה מאות לוחמים.
הוא מאורגן לחגנה. ציודם: רובים, מספר מקלעים ושתי
מכוונות. כמסקנה מוצעת מכונה ויש בתוכה מחלקת חיל
רגלים. תזכורות עלולות להגיע מנצרת. כמו קנה, עין
מהל וא-דינה. זמן מכיוון צפון בעיקר מהכפר מראר.
לפי הידיעות אין ברשות האויב משורינים וכמו כן אין
ברשותו מרגמות. תושבי לוכיה נחשבים ללוחמים טובים
אם כי יש לחשוב כי הם זועזעו ע"י השגיבו הצבאיים
ונמצאים כפחד מפני התקפה עליהם.

כתותיגו: 5 מחלקות מגדוד דרו, 3 מחלקות מגדוד כרק.
ציודם לפי התקן. מצורף נשק מסייע: 4 מכוונות, 4
מרגמות "3", צוות תותח מצורף אירון להדפשה מוקדמת.
מצורפים 6 משורינים.

המטרה: לכבוש את הכפר ולהתכנס בו, לפתח את הדרך מסחה-
סבריה לתנועה.

השיטה: כסיוע המרגמות "3", התותחנים והאירון יחפו 5
מחלקות חיל הרגלי, בצורף 1 מכוונות ו- 2 פיאטים. את
המשלטים דרומית לכפר. 2 משורינים בצורף מכונה
יחסמו את הכביש נצרת - לוכיה (הכביש ימוקש מבעוד
לילה). יתר המשורינים יפרצו לכפר מכוון סבריה.

הכפר לוכיה יהיה נתון באופן מתמיד כאש תותחים.
הנשק המסייע יחסום גם את הכביש מראר - לוכיה.
כל לוחם מקבל אוכל ל- 4 ארוחות תחנת עזרה ראשונה
עם הרוח תהיה בסגירה. נקודת אסוף פצועים מסומנת
כמרשם. העברת הפצועים תעשה ע"י מכונית.

מנהלת: קשר אלחוטי יקויים בין מטה הפעולה, חיל הרגלים
דהמשורינים. הקשר בין המחלקות יהיה ע"י מכשירי
אלחוט קטנים. קשר נוסף ע"י רקטות.

קשר: קשר נוסף ע"י רקטות.

פרטים נוספים: הסיסמה: "מגידו-לג'ון" (זהו גם סימן החיבר).
מטה הפעולה יהיה בטג'רה.
כסיס היציאה: בית הספר כדורי.

לוח זמנים

- 2000 הצבת התותחים והנשק המסייע.
- 2000 מטה הפעולה עובר לחזה בטג'רה.
- 2200 יציאת החבלנים למקום.
- 0100 יציאת חיל הרגלים מפרדרי.
- 0100 יציאת המשורינים מטג'רה.
- 0330 התחלת ההדפשה.
- 0335 הרלקת האורות בטור המשוריין.
- 0345 הפסקת אש המרגמות לעבר המשלטים לפי הסדר: 1.2.3.4.
- 0350 התחלת תפיסת המשלטים

עדות כהן צדק

אנו החתומים מטה: אברהם זנו, יעקב בסאן, ומשה כהן מצידים בזה בהן צדק, סכתאריין; 18.7.48 נשלחנו ע"י מפקד העיר טבריה ובתוראתו שז המפקד אנדרי וילצ'יק לאסוף את גוית החללים שנמסרו ב- 15.6.48 בפעולה קרבית לכבוש הכפר הערבי לוביא, בחיותם בתוך מכונית מסורינת אשר נסגעה ע"י האויב ונלקחה באש.

באותו מקום שמכונית המסורינת נשרפה היו שתי גבויות, אחת של חברנו יצחק בן עובדיה לוי ז"ל שזהינו אותה ע"י חלקי תלבושתו; מכנסי חקי קצרים עם חולצה בצבע תכלת וע"י גומו הנדול והסוכר לנו מאד. הגבויה השניה של הלשרין ז"ל זוהתה ע"י שערותיו הבלונדיניות עם קצת שערות שיבה באמצעות בני משפחתו.

הכנו מאשרים בחתימה ידיונו כי בתאריך 15.7.48 העברנו את גבויות החללים: יצחק בן עובדיה לוי ז"ל והתלל הלשרין שהכפר הערבי לוביא לכפר חסין לשם קברנו איתם.

חתימה

חתימה

חתימה

[Handwritten signatures]
משה בסאן

אברהם זנו

[Handwritten signature]

כח עזרא. לאחר נטישת טבריה. היום לפני 41 שנה

ס ד י נ ת - ל ג ר א ל
משרד הבטחון
המחלקה לחנצחת החייל

מספר 8 236
1954 פ 2 3
חאריך

לכבוד

48 מנצח

מ.י. 54

טבריה

א. (ג). נ. .

הרינו ממצאיים לכם בזה את הגהה
החמונה של 48 יצחק ז"ל
שחבוא בספר "יזכור".

בבקשה לשים לב לעובדה כי אין זו
אלא הגהה ואין לשפוט על פיה מה יהיה
מראה החמונה בספר עצמו; בכפר תהיה החמונה
ברורה יותר.

בכבוד רב

מנהל המחלקה

משרד הבטחון
המחלקה לחנצחת החייל
במלחמת השטחים והעברי

מדינת ישראל

משרד המבחן

תקנה יב' אלול תשי"ו
25.8.50

המת' להנצחת החייל

כב/7/2114

לכבוד
מר עזרת לוי
מפצין המבחן אזורי

א.נ.

הנדון: לוי יצחק בן עובדיה ז"ל.

בחסובה למכתבך מיום 14.8.50 הננו
מתכבדים בנה להודיעך כי אחריו ביוזמים
והקירות מדובות נקבע כי אחיד המנות לוי
יצחק בן עובדיה ז"ל שנפל בתאריך 9.6.48
בלוביה הובא לקבורה ביחד עם חברו עמי
הלפרין ז"ל בבית הקברות בכפר הימיני.

שניהם הועברו בתאריך 21.9.49
לקבורה בבית הקברות הצבאי בחיפה.

בכבוד רב,

י.ד.ק.
מנהל המחלקה.

יד/שי.

23.9.74

לכבוד
מר יוסף ירושלמי
המח' לחינוך
עיריית טבריה

אדון נכבד

אבקש למסור את הכתוב הרצ"ב לועדה לחנצחה שליד עיריית טבריה.

לוי יצחק ז"ל, בן עובדיה ורגינה, נולד בשנת 1921 בטבריה, למד בביה"ס העממי ובגיל צעיר החל לעבוד כנהג שכיר ועזר לחוריו בפרנסת המשפחה.

היה חבר ב"הגנה", התנדב בסוף 1947 ליחידת החובלה והביא פומרים לבצורים במקומות שונים בגליל, לעיתים קרובות נקרא לבסיס צבאי כדי לעזור בהסעת יחידות לוחמות לחזית.

באחת הנסיעות הללו, נפל בקרבת הכפר הערבי לוביה בעת הקרב לכיבוש הכפר כאשר ירד עם חברו מהמסאית כדי למלא בחול את הפרצות והתעלות שנחפרו לרוחב הכביש על ידי האויב כהסימה לכווחתו.

יצחק וחברו נהגו ממארב בו במקום ביום - 9.6.1948 ורק כעבור חודשיים לכשנכבש הכפר על ידי צבא ישראל, נמצאה גופתו - נקבר בכפר היטין והועבר לבית הקברות הצבאי, בחיפה ביום 21.9.1949.

יצחק ניהון בכוח פיזי חזק במיוחד, גדל גוף, חזה רחב וזרועות עבותות וסרוגות שרירים, מצח גבוה, פנים עגולות והמיד מחייכות בטוב לב.

הוא רב היה אצור בו, הרים משקלות כבדים במאמץ מועט, הצליח בידיו לעצור משאית וכאשר בקשו והאיצו בו, הראה כושרו בבצועי כוח שונים ומדהימים - למרות כוחו הרב, התנהג בצניעות, עזר לחלשים ממנו ונמנע להשתמש בכוחו לפתרונות ביחסיו עם אנשים.

זכור לי מקרה אחד שאילץ את יצחק להשתמש בכוחו, זה קרה בירושלים בשנת 1940, בערב הכרזת "הספר הלבן" הידוע לשימחה, כאשר שוטרים וחיילים בריטיים פיזרו באלות שלופות ובדקירות כידונים את תושבי ירושלים הזועמים והמוחים בהפגנה רבתית נגד גזרות "הספר הלבן" שבא לצמצם גבולות ההתיישבות היהודית בארץ ישראל.

יצחק הבחין בשלושה חיילים בריטיים שדקרו והכו באלות את נושא הדגל, הכו מתוך שינאת יהודים לשמה באכזריות ללא רחם.

סער ומרוגש התנפל יצחק יחידי על שלושת החיילים והכריעם, נשא את הדגל בגאווה וצעד בראש המפגינים.

זה היה יצחק, אמיץ, חזק, טוב לב וצנוע.

צ"ב חמונה

כתב עזרא לוי אחיו של יצחק.

14 777
814/3/3/3/3
28.7.48

תקנה

לקצין סדר
לקצין סדר

הודעת הסיוע הנדרשת

1. גובה נסיון בל. 10.00 במסר חסום
הודעת

2. חסול בנזק שגולחה על ירכס בידכם הוא,
ועליכם להסמייה במקום זהמדאו לנכון.

מפקד חבל.

הצהרת בטורעה

הנני הח"ט מצהיר בטורעה כי ביום
9.6.48 נשלח החייל יצחק בן עובדיה לדי
ע"י ספקת העיר מנריה למעולה קרביה
לכרס לרביה.

במעולה זו נמל בבכורה לכאורה הארץ
עם החייל הלפרין ז"ל.

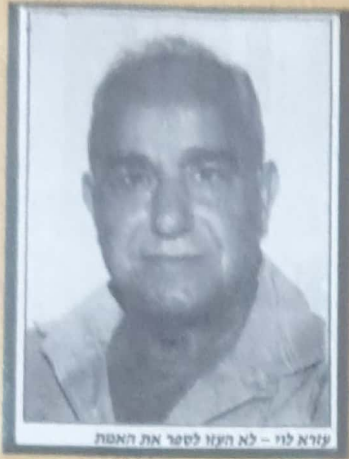
נדרסר במכונה חסדרנה אשר האויב מוע
בעבר ארצה לאחי כבוש דמחר ליציה נאסמר
ע"י חיילים בני מבריה. לאחר שזוהו נקלרו במסר
חימים.

קצין העיר מבריה לעבר

מיום 1.2.48 עד 1.4.48
(45539 סרן אנדרס רילציסק).

א. א. א.
אנדרס

מהנדס סניטרי מחוזי מבריה
מסדר הכריאה.

עזרא לוי - לא חזקו לספר את החמת

שלי והם הדרפו, ורץ מספרו זה אין הוא זוכר איר וקים נוספים של ווסר נעימות. עם אמה הוא ואלך תמיד כתרמילי, "נשתמש בו לעת הצורך". שבו, שכאב את החזרת סיני למצרים ונזאב שכעתיים את חתונתו הקולטים החדשים לבי דווים, מדבר נפאב על ביחודיו שלאחר החזרת סיני. שבו היה קווי מבוינת האינפורמציה והספגת בעת הנסיגה, ויה צריך גם איושדי הפסקה קלה מהמחקר. "קוויית שמסרת סיני גאופן ידיוותו תאפשר לי המשכיות, אך ותאכזבוני בעוזה המעליבה ביותר", למצרים יש מדיניות של השכנות כל הייסות הישראלית בינינו, מתיקה כל וזכרון. נותנו לו עוד בעיות מתיקות ללבן ולפי תור. המצרים, מקשים עליו את הפלאכה ככל שכידם. בצעה הוא מספר על דרם הדימיות הערינות שטווח עם אחיו ידיו הקרובים, על ידי המצרים "כל פעולה חובות ישראלית, בעינידם, היא מוקצה ממת מיאוס". לא מאשרים לשבו להסתובב חופשי בכיתו - סיני. הם נורמים במישרין לניתוק הכרויים מישראל, "כל זאת בצורה המרשעת ביותר".

שבו מספר בכאב, על הקושי הרב שבפעולה פשוטה של פעם כמו ביקור באחלי הברווים: "כשאני מגיע לחברי הברווים, אני חייב להסתתר מעיני המצרים ולקיים מפגשים בסדיות. משום שכרווי שמדבר איתי, צפוי להיאסר ולעבור סדרת עינויים". שבו מדבר מהניסיון המר האחרון שלו, בכאב של שותפות לגורל. כשביקר לאחרונה, מצא את חבריו הברווים מבוהלים. "אנשים שהתחבכו איתי, עברו לידי בבהלה, מביטים לצדדים וזורקים שלום מיוחד".

מרגיש כי הוא מאיים על הקיום שלהם. כשהוא במצרים, הוא נתון באופן קבוע למעקבי הבלשית המצרית, וכל המשווח עימו צפוי לעונשים כבדים. צעיר, ששבו ליווה אותו בכל שלבי התפתחותו, ישב כמאסר ועונה במשך חצי שנה. כשפגש אותו, רעדו ידיו של הצעיר ועיניו כבו. הוא לא יכל מרוב פחד אפילו לומר שלום.

בסוגיה זו סיפורים עצובים רבים, המעידים על הנחישות של מחיקת הויכוחן הישראלי מתודעת הברווים. "צעיר פיקח, ביקש ממני לשלוח לו את ספרי, שלחתי לו, וכשפגשתי אותו לפני זמן מה הוא התייחס אלי כאל אויב, בגלל שישב לידי מצרי". הוא גם זוכר, איך כשהתעייף באחד ממסעו תיו ונשען לצד הדרך על סלע, עבר גיפ על ידו, התקדם כמה עשרות מטרים וחזר אחרת. הנג הצעיר, שהיה בן טיפוחיו של שבו ושקשרי אחווה ואהבה ניטעו בו, בא אל שבו ואמר: "שבו, אני מוכרח להגיד לך שלום, אני מסתלק".

שבו, ברזווי שגדל בטעות בקיבוץ, ערך את כל עשרות מסעותיו במדבר בלבוש מערבי ללא סממנים חיצוניים המאפיינים שבטים שונים, בשבט הגדול הנקרא הברווים. הוא כואב את כאבם של 12,000 הברווים שבררום סיני, רואה לנגד עיניו את השמעת התרבות המצרית בברווים. רואה איך "הילדים חופכים למצרים לכל דבר", כואב את מאבק ההווה וחוסר האונים של ילדיו הישנים. "הברווים", כך שבו, "יודעים ומודים שלחת שלשון ישראל היה להם טוב יותר והתייחסו אליהם כאל בני אדם, בהומניות". שבו מספר על אגדת מזון ובהלה כלכלית לפני החזרה למצרים, בניקודים שהוא עורך גם חיים, הם מתחננים לחולת השלשון הישראלית. החמתה גדלה מאוד מאוד ביחס לאזכר לוסיה, תוחלת החיים ירדה, "הילדים מתים נה" מונימים. גם הילדים שלי מתים אחר אחר".

כבר מאוחר, ארוחת הצהריים בשיא, חיד האוכל עוד מקיטט ממסיבת אתמול נעלים ונעלות בקרחת אופנתיות. שבו נבוכ לקראתם. עוד קצת כרוב, קצת מדק ומחר... הוא כבר ידחיק נרו למדבר סיני, לידידירעיראחיו. הוא יביא להם מתנות ופריסת שלום מהארץ שותמח עם מצרים את חזח השלום.

אתה שולט. הברווים מקבלים אותך בכבוד. אתה ארון לעצמך". ושבו רחץ לראות ארון.

שבו, חלצך קיבוץ מצוי משבוצה, מבטיים עם שלישים, נעלי ספורט ותרמיל, מוכן לקיול שנתו של בית הספר לאיזה סיני שבשליטת מצרים. סיררה עומת ספרי, סימניה עתיקה בתוך "הרג והינה" של מי חמץ ומנחת לילה היחידה המטילה אור על ספרי ערביית כתובים כונה. עוד מעט פסת ונצל שבו כל יום פורים. אותה חמץ פריכות, ערימות לחיך.

שבו, שהיה לאחיי המינים הראשונים של התנועה הקיבוצית, רועל בלימים לשם לימוד ולא לשם קבלת תואר אקדמי. מחקיו שמינשו חוקרים לא מעטים הניבו יקול של חמישה ספרים ועוד הדי נסויה, לא נבעו מפרוסטר אשמי אלא משבו, "שאפילו תואר ראשון אין לי", אומר בחיך ובציניות. בין מרזווי חת מרגולין מי שחבא לתחית לימודי הטבע בארץ, ושבו זוכר איך החל התחיל בדרך יהודה הלוי צריך קטן מתל אביב הקטנה. "היום", אומר שבו, "יש שם 12 האולגני וים של בניני בטון מברערי".

כשנכשב חצי האי סיני, חלף לשם ומצא עצמו תוך זמן קצר חוקר את תאום שבמבר, ומבלי משים, מתוך כורח היסטורי של הבינומית שלו, הפך מחוקר צמחים ובעלי חיים לחוקר חיותיו של האדם במדבר. במשך 15 שנים, שהח שלושה חודשים בשנה בסיני, וכשלוש שנים מלאות שהח בבית ספר שהיה "צוקי דוד", שם חקר בנככי נשמתו, מדתו וכמנטליות של הברואי. בתקופה זו, כבר לא היה לו הרבה מתייבות, היה סבא, כבר אחרי צער גידול ילדים, את אשתו ביקר מעת לעת: "הקרבתי קרבן על מנזה המדע, כי בלי הקרבן הזה, אף אחד לא יכול לזרוק אור על הנושא".

במשך שלוש שנות שהותו בסיני, ניסה להבין תהליכי ההסתגלות של הברווים למדבר. בעיות סוציולוגיות לא העסיקו אותו. מה שיידר בית ספר שהיה זה, הוא קביעתו בתוך אוכלוסיות כרויים קבועה, ליד "מנסה סטריצה", והיתרון לשבו היה נוחיות התצפית. הוא סירר בכל ררום סיני, היה לוקח גמל ומשוטט מאוהל לאהלא עד שהפך להיות בן בית במאהלים.

שבו שהוא ודבר וקורא ערביית טוב, ידע לפלס מסילות לליבם של הברווים, שראו בו אה, עד כי יום אחד אף הציעו לו להתאסלם ולהינשא לבת אחר השבטים. "כמובן", אומר שבו, "לא נענית, והי מברתי זאת במשטים האאולים מעולמם. מושטים של כבוד". הם הבינו אותו וירדו מנושא השידוך.

הוא מעורה בחיי החברה של כל עשרת השבטים שבררום סיני. לטיול השנתי שייצא בעוד זמן מה, כבר הבין מתנות לחלק בין ידידיו. הוא יודע מי התחנתה ומי התייחם, רגיש לכל מצב משפחתי, משתתף באכל ובשמחה. ספרו, "מות האריה היפה", סיפורי אהבה לגיל הנעורים על אהבות סוערות וטרגיות כדואיות הוא כמעט אותנטי. ספריו האחרים, עוסקים בחקר הברואים, באומנות, בעניינים שבינו לבינה ובכל דבר שרק ברואי יכול לתרום.

שבו, למד לפתור וללבוש בעיות שהטרדו אותו במחקרו. למשל, לבוש השחורים של הברווים. ידוע הוא ששחור, הוא "אנטי מברברי", קולט חום, וגורא ללבוש אותו. אבל אחרי שמבינים את ערכו האחר של הבגד השחור, זה נראה שונה. שבו גילה, כי הבגד השחור מאפשר לאדם לשמור על קשר בינו לבין המאהל. ועוד, האדם במדבר מתנהג כמו החיות. ואף היה לא חושפת את עצמה. יש לו הסברים הניונים רבים.

שאלתי את לא אם חשש לחייו, להתגלגלות נגד: "פעם אחת הייתה לי אי נעימות", הוא אומר מהורהר, "הייתי בלב סיני המרכזי. ברווים רצו לאלץ אותי לשבת איתם נגד רצוני, לצבל את כספי. ידעתי שיש להם כוונות רעות, עמדתו על

יצחק ז"ל 5"ל

הכשר זרביה הותקן על כוחותינו היום 9.6.48 הפח התיקרי
המספר התקדם ממנו אכשר.
כוח ההסחה התקדם לעומת צפונות אכשר על כשרים
שהיה זרבי.

יצחק ז"ל השתיק זמנית ההסחה בנכח מעלות ולמחית
אצפזיצו היה בין היצר, אמלא בחזו לית תפזר האכשר
צמחו זלחה כשרים על כלויה.

הפח התיקרי השתל לחלו על יצחק ז"ל זלחה שפחה
מפזר המותקן המספיק.

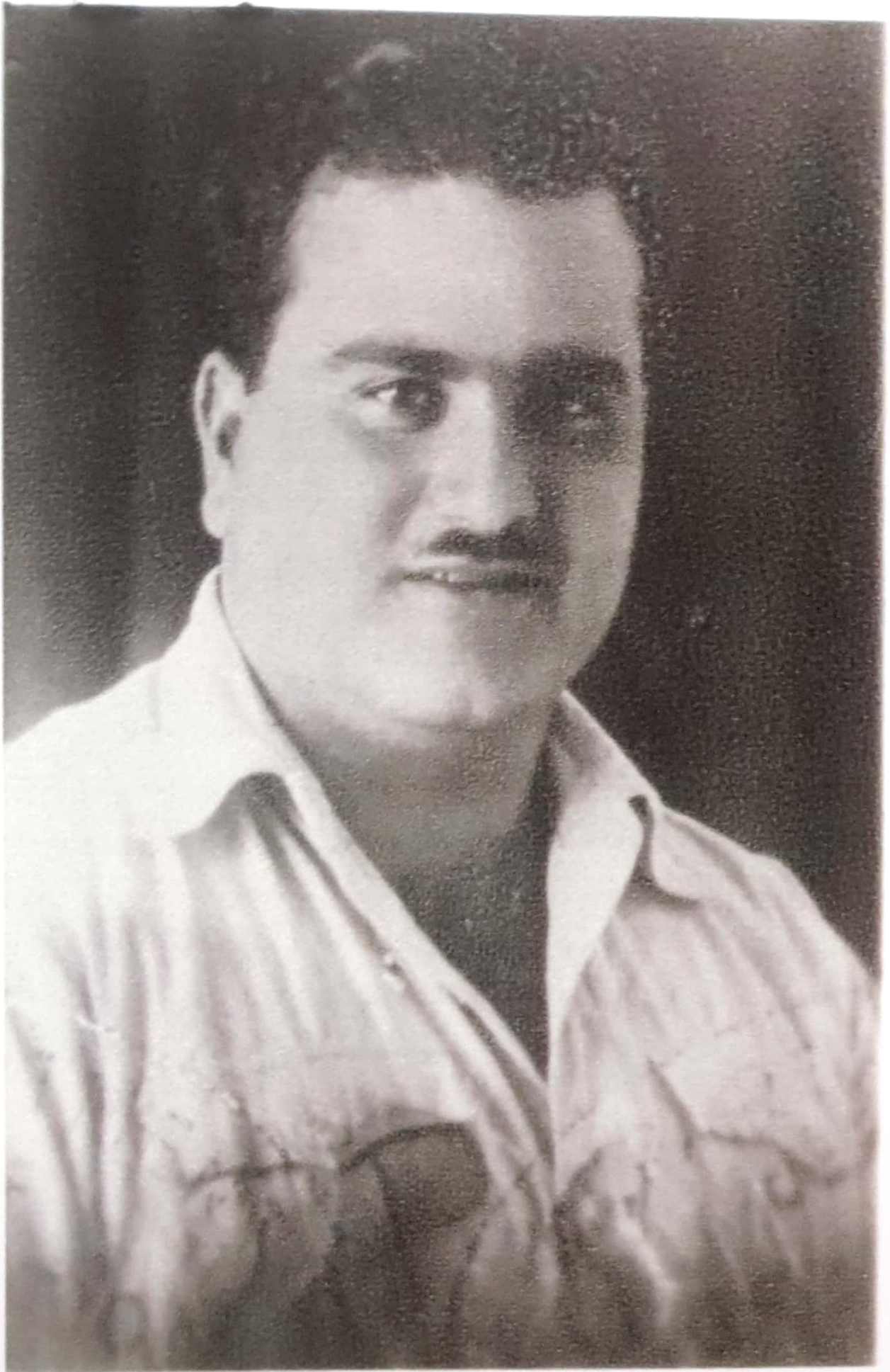
הקרה על הכשר זרביה השתתפו כלומר ועו הלוחים -
יצחק ז"ל שפח הקרה ואחו זלחה ז"ל שפזר קשה אכלש
מפזר קשה אכשר, על סיום המותקן.

המורה ז"ל, סין אצפזי וזרביק קצין קציה שפחה מפזר
המפזר השתיק אצפזי סין אלו וזרביה קצה, התקלו אמור
לית ההסחה המרה זמשהתה וקציהן זמשה כי זלחה זפזר
אילו יצחק ז"ל השתיק על באזי קאלוקיו וקצה כשרים זמשה.
יש זפזר עליו הציוק האסיית ההפזר ז"ל אפזר
שלו הייתה המותקן המשתנה זלחה שפח זמשה כי קצה זלחה
זפזר.

כוח המותקן ההפזר על זפזר ז"ל אכשר
זפזר זלחה זלחה המשתנה וקצה זלחה שפחה זלחה זפזר
לית קצה זלחה זפזר זלחה זפזר זלחה זפזר כי יצחק
יחזור הקרה זלחה זפזר זלחה.

המאלי זלחה זפזרות שפחה זלחה זפזר קצה זלחה זלחה
זלחה זפזר, על יום זלחה זלחה כי יצחק ז"ל זלחה זפזר
הקרה.

כשר: זלחה ז"ל

תמונות משפחתיות

יצחק עם חברים

